

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnemu prejemcu:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Trenutništvo: Knallova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Novo ministrstvo.

Dunaj, 1. januarja.

Ljubi baron Bienerth!

Naročam Vam, da sestavite novo ministrstvo za v državnem boru zastopana kraljestva in žeče ter pričakujem Vaših tozadevnih predlogov.

Dunaj, 31. dec. 1910.

Franc Jožef m. p.

Predstoječe cesarjevo lastnoročno pismo, ki ga danes priobčuje »Wiener Zeitung«, pomenja konec skoraj tritedenske ministrske krize. Kakor je bilo pričakovati, je cesar vodstvo avstrijske vlade znova zavzel baronu Bienerthu.

Pri nas sicer ni navada, da cesar s posebnim pismom pooblašča izbranega kabinetnega načelnika, da sestavi kabinet in ni treba posebno pondarjati, da je nenavadna oblika takega naročila, kakor jo predstavlja zgoraj citirano lastnoročno pismo vladarjevo, poseben izraz zaupanja, ki je uživa baron Bienerth pri kroni, predvsem pa tudi zunanje znamenje, da je načrt glede sestave novega kabimenta toliko kakor gotov, ter njega izvedljivost toliko kakor zasigurana.

To je važno v dvojnem oziru: predvsem pomenja, da se je v številnih konferencah, ki jih je imel bar. Bienerth v zadnjem času zlasti s češkimi in nemškimi politiki s Češko, ga doseglo navzleč temu, da začnejo oficjalna češko-nemška spravna pogajanja še le po novem letu, enotno in gotovo prepričanje, da je vsaj za delozmožnost češkega deželnega zboru najni uspeh teh spravnil pogajanj zasiguran ter tako Čehom omogočen prehod iz tabora opozicije v vladno večino, na drugi strani pa, da smemo pričakovati v najkrajšem času, morda že koncem prihodnjega tedna imenovanje novih ministrov.

V konsekvenci teh dejstev lahko prisojamo cesarjevemu lastnoročnemu pismu, ki se razglaša ravno na novega leta dan tudi nekak simboličen ponen.

Kabinet Bienerth II. je padel kot žrtev svojih neštrevilnih grehov, ki si jih je nakopal pod lažnjivo zastavo narodne pravičnosti in vsakih zunanjih vplivov proste državne

avtoritet. Kulturne, socijalne in gospodarske krivice prizadljane tekom dveh let slovenskim narodom, notranja nezmožnost ministrov so končno zrahljale že itak šibke temelj večine, na kateri je slonel znani »sistem«. **Popolnoma ad absurdum izvedeno načelo protislovanske vlade** je morada edini, sicer neprostovoljni uspeh, ki ga je dosegel ta »sistem« z ozirom na napredek in bodočnost države.

Novo ministrstvo, ki hoče zapustiti pota take katastrofalne politike je **mogoče le z novimi programi**. Kabinet, ki bodo temeljili na razširjeni parlamentarni večini, ki bo sama zopet skoraj pretežno slovenska, mora že po svoji sestavi nuditi garancije, da bo vodil avstrijsko upravo v onih stvarnih smerih, ki pospešujejo vsestranski napredok vseh avstrijskih narodov ter izključujejo izrabljanje državne moći v prospeli tega ali onega priviligiranega naroda.

Po glasovih sodeč, ki jih je danes slišali iz vrst nemških žurnalov, Nemcem še nikakor ni ugrasnilo upanje, da bi novo ministrstvo ne ostalo v tiru starega kurza. Dunajski »smok« bere celo iz cesarjevega pisma, da je izrecna želja vladarjeva, naj ostane pri »dobrem, starem kurzu« ter obenem razlaga ponem tega »kurza« kot princip strogega vzdrževanja državne autoritete in pospeševanja veljave in ugleda državnega zabora — kakor znano, dve stvari, katere si mogel iskati morda pri vseh drugih vladah, le pri Bienerthovem kabinetu št. II. ne.

Ni treba imeti posebno visokega mnenja o Bienerthovih kvalitetah, ako smanimo, da mu zdrava pamet in najnajvadnejša politična aritmetika prepovedujejo zavoziti z državnim strojem zopet na star tir, na katerem ga je enkrat dohitela katastrofa. Že dejstvo samo, da je vstop Čehov v novo ministrstvo gotov, kaže, da namerava Bienerth zavoziti na pravičnejo in uspešnejšo pot.

Med skrajnimi mejami doseganega »sistema« in pa med kurzom, kakor si ga želimo mi Jugoslovani, je seveda še sto možnosti. Zatrjuje se sicer, da se bar. Bienerth trudi pridobiti zase tudi Jugoslovane; akoravno pa nam uspeh teh pogajanj ni znan, lahko o bodočem ministrstvu vendar že danes trdim, da baje pripade skozi Poljakom, voda

napredni Jugoslovani in zlasti na prednji Slovenec ne bodo imeli vzroka zapustiti svojega **nezaupljivega stanislščaka** napram bodoči vladi, ki se isti hip mora spremeniti v skrajni odpor, ko bodo osebe ali dejanja novih ministrov v kulturnem, socijalnem ali gospodarskem oziru grozila slovenskim težnjem.

Novi kabinet.

Za gotovo se smatra, da predloži min. predsednik baron Bienerth novo ministrsko listo že koncem tega tedna vladarju v odobritev, kot datum razglasitve se navaja 8. januar pa tudi 10. in 12. Po izvajanjih bivšega ministra dr. Fiedlerja v današnjem »N. Wr. T.« sodeč, je zelo verjetno, da se sestane drž. zbor okrog 15. januarja — ta dan bi se novi kabinet parlamentu oficijalno predstavil.

Bodoči ministri.

Skoraj gotovo ostanejo tudi v novem ministrstvu grof Stürgkh, o katerem se s poljske strani zatrjuje, da prevzame notranje ministrstvo, fml. Georgi kot deželnobrambni minister, dr. Weiskirchner, ki morda zamenja svoj resort ter prevzame min. javnih del. Nemci strastno agitirajo za dr. Hohenburga, ki bi naj obdržal justični portfelj; žal, da kažejo Čehi in Poljaki proti temu možu premalo odpora v glasovih, ki so vedeli povedati, da prihaja kot Hohenburgerjev naslednik v postev objektivni predsednik brnskega nadodsodišča pl. Bleyleben, vedno bolj pojemanju.

Ostatih 8 portfeljev (tudi nemško in češko krajansko ministrstvo bodo baje zasedeno) se razdeli med Čehce, Nemce in Poljake in sicer pripare po današnji kombinaciji trgovski portfelj dr. Fiedlerju, češki min. krajcem bi bil zopet dr. Žáček, prof. Glombinski bi postal načeni minister železniški min. posl. Sivvester (venjar strokovni krogi mnogo pondarjajo naj ostane dosedanji žel. min. Wrba tudi v bodoči šef železniškega resorta), nemški min. krajcem bi bil posl. Pacher, poleg katerega se imenuje tudi dr. Eppingerja, češkega dež. odbornika, glede enega portfelja, ki baje pripade skozi Poljakom, voda

v Poljskem klubu še precejšen spor. Posl. Stapinski javno zahteva za svojo stranko resp. za sebe ali portfelj ali pa predsedništvo v Poljskem klubu. Kandidaturo Stapinskega je baje bar. Bienerth že odklonil, pač pa ima dvorni svetnik Kendzior, pristaš Stapinskega mnogo sanš. Glede finančnega portfelja je gotovo, da ga Poljaki ne dobre — sicer pa imenujejo kot kandidate, Nemci dr. Urbana, namestnika češkega najv. dež. maršala, kršč. socijalce guvernerja pošte, hranilnike, dr. Schusterja, Čehi bivšega ministra dr. Bráfa. Negotovo je se ali pripadejo Poljakom ali Čehom trije portfelji.

Pred par dnevi se je zopet govorilo, da bodo tudi Jugoslovani v bodočem kabinetu zastopani. Te govorce, ki so bile v zvezi z navzočnostjo kranjskega dež. glavarja pl. Šukljeta na Dunaju ter tudi njegova označevale kot bodočega jugoslovenskega ministra, pa so zopet utilmile.

Sredi tedna bodo pogajanja bar. Bienertha s posameznimi strankami že toliko dozorela, da bo mogoče boli verjetno ugibati o kandidatih.

K vespri o odstopu štajerskega namestnika Claryja.

V Celju, 1. januarja.

Odkar so se razbila pogajanja za delozmožnost štajerskega deželnega zabora, se sliši od te in one strani, da namerava namestnik grof Clary and Aldringen odstopiti. Nek graski list skuša spraviti te vesti v zvezo z demisijo Bienerthovega ministrstva II., češ da se mislijo obenem s spremembami v kabinetu zgoditi tudi nekatere spremembe v namesnijah. Te vesti pa da so prazne in le plod praznih kombinacij. Mi pa se spominjam, da se govori o odstopu grofa Claryja že od septembra sem, posebno intenzivno ob cesarjevega obiska v Marijinem Celju. Značilno je, da so nemški kakor slovenski klerikale v tem vprašanju zelo rezervirani, dasi jih je »Tagbl.« že dolžil, da se trudijo na vseh način odpričati sedanjega namestnika. Pokazalo se je namreč, da mož nekako ni hotel zastaviti vsega svojega vpliva za klerikalne zahteve, katerih izpolni-

tev bi omogočila delozmožnost štajerskega zabora. Manj morda iz prepicanja kakor iz stremljenja, da ostane vse pri starem. Saj mož že ni pokazal veliko iniciativ te, da ga je njegov rod in zveze na dvoru spravil na ministrski stolec: podrl je vse, kar je Badeni z veliko težavo pozitivnega portfelja je gotovo, da ga Poljaki ne dobre — sicer pa imenujejo kot kandidate, Nemci dr. Urbana, namestnika češkega najv. dež. maršala, kršč. socijalce guvernerja pošte, hranilnike, dr. Schusterja, Čehi bivšega ministra dr. Bráfa. Negotovo je se ali pripadejo Poljakom ali Čehom trije portfelji.

To mu računi, kakor čitamo, »Neue Freie Presse« v velikansko zaslugo. Zanimivo je sploh, kdo braňa v sedanjih dnevih grofa Claryja in hvali njegovo delovanje na Štajerskem. To je torej »N. Fr. Presse«, katera slavi njegove sicer zelo skromne zasluge za ohranjanje starostajherstva in nemške prepotence v državi. To je nadalje graska »Ta-gespost«, katera piše, da je užival grof Clary splošne in bojda nedeljene simpatije vseh prebivalcev zeleno Štajerske. Drugod vlada precej ledene molk. »Arbeiterwille« suho konstatira, da mu je docela vseeno, kdo čita v namesniji njegovo kritiko zavojene politične uprave in modrosti na Štajerskem. Klerikale pa, kakor rečeno, ne črhnijo ne črne ne bele — in si mislijo svoje. Ne vemo, če se zelo motimo, ako trdim, da grof Clary ne bode na Štajerskem nič več »posredoval« v deželnem zboru.

»N. Fr. Presse« ve namreč povedati, da je gospod grof jako veliko »posredoval« in se trudil za **narodnostni** sporazum na Štajerskem. To je seve docela nerensnično; kajti septembra se je šlo le za sporazum med klerikalnim in naprednem delom deželnega zabora, o **narodnostnih** zadevah se ni črnuilo razum nekaterih fraz za ulico niti besedice. Kdo bo v tem boju zmagal, še danes ni gotovo; a treba je, da smo si na jasnom, da vlada ne bo po nobenem namestniku storila ničesar za naše **narodnostne** zahteve. V tem oziru nam je vseeno, ali sedi v starem graskem gradu Clary ali kdo drugi. Nemškim nacionalem bo pustil svoje, nam bo vzel, kar imamo, v račun klerikalem. Tako se mu morda posreči — sij imamo hvala bogu, v deželnem zboru Koroša — doseči »narodnostni« sporazum in delazmožnost štajerskega zabora.

ngemu v blagor in da deli gospodar z njim, kar je bilo za njega in njegovo rodbino odveč. Lahko bi se bili povzeli Štajeržani do znatnega bogastva in velike moči, toda njih dobrotrost in gostoljubnost je dala premoženju le počasi rast.

Zivel pa so Štajeržani z vsemi sosedovi v najprisrješnjem prijateljstvu, samo eden je bil, ki je nosil kruno sovraščvo do njih v svojem sreču. To je bil znani Erazem Predjamski. Dvakrat že so bili našli Štajeržani pred graskimi vrati na visokem kolu pribito rokavico strašnega Erazma. Bil je to znak, da kliče prebivalce gradu na boj. Po tri dni jim je dal dvakrat časa, da so se Štajeržani pravilen na oblegovanje in borbo. In Štajeržani so dobro izrabili te dni. Žitnice in kleti, itak vedno dobro preskrbljene, so napolnili in segnali na dvorišča živino. Zazidali so vhode z mogočnimi skalami, ki so bile vedno pripravljene za slučaj sovraščega napada. Na obzidju in po graskih oknih so razpostavili težke puške - ključnike, za obzidjem pa so hodile dan in noč straže v jeklenih oklepih s težkimi žleznimi čeladami na glavah. Opirali so na dolge sulice in pajže, velike benečanske ščite. — Dvakrat so odbili Štajeržani napade strašnega sovraščnika in že so upali, da Erazem Predjamski ne pride več pod obzidje Štajerskega gradu.

(Dalje prihodnjic.)

glas od Sv. Elije kraj jezera. Sivo je bilo vesenakrog in zatopljeno v mučno, obupno molčanje; le glas zvonov je plaval v gore, kakor bi hotel s svojo žalobno pesmičjo povečati vtisk zapanjenosti, ki je odelal vso pokrajino.

Naslonjen ob prepereli nizki zid, ki je obdajal kapelico pri Sv. Križu, se je ožiral mlad kaplan po enolični okolici. Nevesele so morale biti njeve misli, oku mu je gledalo otočno in mračno je bilo njegovo čelo, če mu je obvisel pogled na razvalinah Štajerskega gradu. Na nizkem holmu na južnem koncu Cerkniškega jezera se je plazilo zidovje razdejane graščine, ki je zavzelo vrha. Okroglo stolpi in visoke počerne stene so se črtale na megleeno ozadje, vmes pa so štrleli pod nebo ogorki tramov in zijala v svet črno okna, kakor strme oči slepega potočnika, ki so se vpletli v temelje razdejane graščine.

»Tako ginevajo rodovi« je vzdihnil globoko in se pogladil preko visokega čela, kakor bi hotel pomiriti blodne misli, ki so mu kalile duševni mir. »Rodovi ginevajo, in drugi se veseli ob njih poginu. Kje ste slavni Ivani, predniki moji? Tam — vaš grad, — trden je bil, strah pozigajoči, kjer so se vpletli v temelje razdejane graščine. Kljuboval je sovraščnik, kakor malokateri, in zdaj je razvalina! Noč ga je vuela in ogenj in meč strašnega Erazma Predjamskega. Nesrečno sovraščvo! Umoril mi je brata, uničil rod Štajeržanov. Se jaz

naj bi bil poginil v razvalinah. Brez sledu bi bil izginil. Malo let mi je bilo takrat, — izginil bi bil, kakor pena na vodi, par trenutkov bi se bil upiralo mlado živiljenje plamenu, parkrat bi bila vztrepetala duša v grozi in končano bi bilo to živiljenje. Danes bi bilo vse pogreneno v nič, nobenega sledu bi ne bilo več in nobenega trpljenja. Pozabljem in nerazumljen, z zoperno krinko svetosti na obrazu tlačanim, kakor zadnji kmet s svojim gospodarjem. Miločino uživanje od onih, ki so se vsebdili v posesti mojih predaušnikov! Klonila mu je glava v temnih spominih na pretekle dni in globoka zarezava se mu je začrnila med obrvi.

Že izza trinajstega stoletja so posredovali Štajeržani grad na priljeno visokem hribu, ležečem ob spodnjem koncu Cerkniškega jezera. Visoka in ponosna stavba je bila to, utrjena z močnim obzidjem; branili so jo trdn okrogli stolpi proti sosednjim navalom in v zadnjih časih zlasti proti napadom krvobriznih Turkov, ki so morali neštetokrat pobrati šila in kopita izpod nepramagljivega zidovja. S krvavimi glavami so se moralni umakniti, ki so prišli z upajenjem na bogat plen ropat in požigat v Cerkniško kotlino.

Daleč naokrog je slovela Štajerška graščina po svoji gostoljubnosti. Potnik, ki je prišel po široki dolini in je bil namenjen v temne gozdove proti Suežniku, se je ustavil redno

pri gostoljubnih Štajeržanih, da si osveži moči in zaprosi varnega spremljstva, ki mu ga dobri gospodarji nikdar niso odklonili. Bili so gozdovi, ki so se širili proti jugu, divji in nedostopni in polni divjih zveri. Zdaj si slišal, da so napadli volkovi samotnega popotnega človeka, zdaj zopet se je raznesel glas, da je ugrabil medved ubogemu kmetu naj

Pričanavamo, da je gospod Clary tvebo ljubezni in prijeten slovci. Ali od ljubezni in stvari mi in naš narod ne moremo živeti. Mi vemo tudi, da je grof Clary »študiral« razmere na Spodnjem Štajerskem; skodo, ki jo je napravila suša na travnikih in poljih, si je n. pr. ogledoval iz avtomobila z lepih belih cest; ogledal si je tudi Savinsko dolino in si dal točit celo v romantični Logarjevini tam pod nebotočno Ojstrico; ali ceste so za to ne gradijo in proti Gorjaju građu se ne vžiga hlapon. Za nagovori, toasti, banketi pride pomislek — in v spominu nam ostane te gostobesedeni in hladen birok. Claryja in njegov politični metoda smo tudi že občudovali po predznih in v obraz bijičnih činovnih nešnih okrajnih glavarjev; obljubili je odpomoč, posredoval je — a ostalo je pri starem.

Pa kaj bi mnogo pisali: Ker vemo, da ne bo prislo nič boljšega, nam je vseeno, ali grof Clary gre, ali ostane. Dokler bodo politični uradi zavetična različna duhovitija in »staletnirne« aristokratov, ki hočejo vsi nositi častne naslove, da se očetje do mornave, a mirno prepričajo, da se v deželi vedno bolj ugneždjujejo anarhistične razmere in obhajata nemški nacionalizem, kakor klerikalizem prave orgije in izvršjujeta neštavelne zločine proti modernemu napredku in razvoju dežele — tako dolgo bodo evetela pšenica Claryjeva. Eden več ali manj — to mora biti spodnještajerski Slovencem v danem položaju vseeno.

Politična kronika.

Mnenje prestolonaslednikova o pasivnosti Ogrske napram vojaškim zahtevam monarhije hočejo polagoma dementirati. Izrek se baje ni tako glasil, kakor ga je najbrže grof Khuens-Hederváry sam sporolj svojemu glasilu „Pesti Naplo“, temveč prestolonaslednik je le izrekel upanje, da bo ogrski državni zbor resno uvaževal vojaške prelogre ter jih tudi sprejel, ker so te prelogre predpogoj, če hoče monarhija veljati kot velesila, kar je tudi za Ogrske kar največje važnosti in bi povzdignilo tudi veljavno in moc Ogrske. „To“, je s povdankom naglašal prestolonaslednik, „želim o interesu dežele od vsega srca“. Seveda je to dementiranje od strani ogrskega ministarskega predsednika, ker je svoj pogovor s prestolonaslednikom objavil, da s tem pospešuje svojo lastno politiko. Ministarski predsednik ni bil opravičen, eosebno naziranje prestolonaslednikovo potom indiskrecije v interesu svoje lastne politike izrabljati. Tudi Kossuthovo glasilo „Egyeteres“ bere ostre levite ministarskemu predsedniku in pravi, da že po splošnem običaju ni dovoljeno članom vlade objavljati izjave, katere napram njim poda vladar. Ker je prestolonaslednik pri tej prilikai zastopal vladarja, je bila dolžnost ministarskega predsednika, da molči o tej izjavi. In celo glasilo ljudske stranke „Alkotmany“ ni zadovoljno s tem po stopanjem ministarskega predsednika Khuena Hederváryja. In če bo opozicija še nadalje tako prijemala Khuena Hederváryja, se prav lahko zgodi, da bomo nekega lepega dne brali, da prestolonaslednik sploh ni govoril z grofom Khuensem in da je bil grof Khuens v tistem času nevarno bolan. To je namreč kako prijubljen motiv v Khuensovi politiki.

Na Spanskem je prislo do ministarske krize. Canalejas hoče svoj kabinet preustrojiti, ki naj pomenja nekako pomiljanje in ojačanje liberalne stranke. Najbrže bo Canalejas sprejel v svoj kabinet par prijateljev prejšnjega ministarskega predsednika Mota.

Na Portugalskem, kjer se je pred par dnevi pojavilo republikansko gibanje, je zavladal zopet mir, čeprav je ljudstvo nezadovoljno in je v republikanski stranki zavladalo neuglasje. Zunanji minister portugalski je oficialno sprejel zastopnika inozemstva časopisa ter jim rekel, da vlada po vsej dezelni mir. Finančna situacija se boljša od dne do dne. Meseca aprila se bodo vršile volitve, in sicer popolnoma svobodno, brez vsekega pritiska od strani republikanske vlade. Tudi portugalski poslanik v Parizu je sporolj časnikarjem, da je situacija na Portugalskem popolnoma mirna. Ona vzemirajoča poročila so nastala najbrže v Madridu, ali pa v Londonu, kjer ima pregnana kraljevska rodbina še vedno nekaj pristašev. Vendar je pa poslanik priznal, da se ima republikanska vlada boriti s težkočami, ker je republikanska stranka razcepljena. Tudi med ljudstvom, posebno pa med delavstvom je zavladala nezadovoljnost. Med delavstvom javnih podjetij so izbruhnile stavke, toda jih bo vlad

zavrhla. Ministrstvo za javna dela je izdal ukaz, v katerem zahteva, da se morajo vse stavke osmeli ali deset dni pred izbruhom naznačiti. Poselno ta ukaz vzbuja med delavstvom veliko nevoljo.

V Perziji bo prišlo skoraj gotovo do novih preobratov. Edna poročila poročajo, da se anarhija v dedeli vedno bolj razširja. Oficialno razmerje med Perzijo in Rusijo je vedno bolj napeto. Celo popolnoma opravičene zahteve ruske vlade Perzija le nerada izpoljuje. Napram ruskim konzulom nastopajo zelo sovražno. Vse obnašanje Perzije napram Rusiji in obratno smemo smatrati za sovražno in ki najbrže ne ostane brez važnih posledic.

Štajersko.

Nekaj o lekarni glasovitega »Nemeckega Rebula v Slovenjgradcu. Iz Slovenjgrada nam pišejo: V takojšnji lekarni vladajo že par let prav nezadovoljive razmere. Čujejo, da zahteva zakon v vsaki lekarni izpraznanega namestnika za lekarjnaro, aka on ne opravlja redno tega posla. G. Rebula pa mnogokrat bojda po več dni ni v lekarni; odprel je v Gradec ali drugam in nam ni znano, da bi imel kakega namestnika. Lani si je najel za vajence zelo kunštrega šestošoleca, sina tukajšnjega sodnika Nedweda. Ali je res, da ta v lekarnarjevi odsotnosti vodi celo lekarno in streže strankam? Ljudje že gospodarju Rebula menda prevede ne zaupajo, posebno odkar se je izkazal v zadnjem svojem procesu proti Jakobu Vrečku za takega značajnega in poštenega moza, kaj bodo zaupali se le njegovemu debelemu, a bojda malo učenemu faktotumu? Radovedni smo, kaj poreče k temu c. kr. namestnika v Gradcu ali vsaj okrajno glavarstvo kot zdravstveno oblast, kateri morajo biti razmene vendar znane? Mislimo, da ne sme iti somišljeništvu pri tako važnih zadevah predaleč — ali pa bodo drugače in drugje govorili.

Dr. Benkovich. Abgeordneter, Cilli. Volilec narodno tako zelo radikalnega dr. Benkoviča, drž. in dež. poslanca po milosti duhovnikov in neumnosti volilev, nam piše: Cital sem slučajno imenik tujcev v grashkih hotelih. In med gosti hotela »pri Slonu« vidim zapisano: dr. Benkovich, Abg., Cilli. — Sedaj nastane vprašanje, ali se je dr. Benkovich sramoval svojega slovenskega imena in se nalašč vpisal s eb, ali pa je to krivda hotelskega osobja? Ce mislim na njegove pogovore s celjskim okrajnim glavarjem, na ravnanje proti slovenski kletarski zadrugi v Celju in na nemške denuncijante vlogo proti celjski tiskarni — potem se mi zdi verjetno, da se je Benkovič v nemškem hotelu prelevil v Benkoviča. Ali ni potem pusto frazerstvo, če taki ljudje vpijejo po časopisih in — seveda — kmečkih shodih, naj se držimo svojega jezika in naj branimo svojo narodnost in svoje jezikovne pravice celo na najvišji mestih? Ce našnji klerikalnim poslancom pade sreča v blago že pred graskimi natakaricami, kako je sele na Dunaju!

Kako se izvajajo slovenske občine? Mariborski mestni urad je poslal trški občini v Braslovčah uradni dopis na katerega ovoj je pritisnil izvajajočo znamko nemškega Schulvereine. Zur Erinnerung an den windischen Überfall am 20. September 1908. Deutsches Casino in Laibach. — Naj bi si upala kaka slovenska občina kaj tacega storiti! Ob tej prilikai spominjam tudi na dejstvo, da ni niti državno pravdinstvo niti poštno ravnateljstvo storilo proti tem nesramnim nemškim znamkam nobenega resnega koraka, dokim je bilo več štajerskih Slovencev zaradi rabe znanega septemberskega koleka Ciril-Metodove družbe osojenih! Pa prišlo smo tako daleč, da slovenski klerikalci v takih zadevah ne store niti koraka, ker se ne gre za njihovo grijilo strank!

Uradni dnevi c. kr. okrajnega glavarstva ptujskega v letu 1911: A. Za sodni okraj Ormožki: V sredo dne: 18. jan.; 1. marca; 12. aprila; 31. maja; 19. julija; 13. septembra; 8. novembra in 20. decembra v obč. pisarni v Ormožu, vsakokrat z začetkom ob 8. uri dopoldne. — B. Za sodni okraj rogaški: I. V četrtek dne: 19. januarja; 2. marca; 13. aprila; 18. maja; 22. junija; 27. julija; 24. avgusta; 28. septembra; 2. novembra in 14. decembra v gostišču »pri pošti« v Rogatu, vsakokrat z začetkom ob 9. uri 30 minut dopoldne. — II. V petek dne: 23. junija; 28. julija in 25. avgusta v občinski pisarni v združili Rogatec Slatina vsakokrat z začetkom ob 9. uri dopoldne. — V Ptaju se vrše uradni dnevi v prostorijah c. kr. okrajnega glavarstva vseko sredo in vsaki petek. Ob drugih delavstvih ter ob nedeljah in praznikih se, izvezni najne slučaje, ne posluje s strankami.

Slovenko zasebno ljudsko šteje v narodno-ugrajskih krajin na Štajerskem. Spodnještajerski nemški svet je izvedel in vzel na svoja ramenja te hvaljedno in težavno naloge. Po včetini je to zasebno ljudsko šteje že končano in obeta primeti mnogo vagonov. Prvič menda bodo lahko tudi spodnještajerski Slovenci pokazali vidi prave številke razmerja med Slovenci in Nemci v ponemčenih krajih. Z števitvami v roki in na podlagi načinljivosti informacij bodo naši zastopniki pokazali vidi, da je spodnještajersko nemštvilo le na papirju in da ga je v resnicah le borično malo. Nemci naši dobrično vladijo v svojih grashkih in drugih časopisih surove članke posebno proti našim števnim komisarjem. Spominjam na se raje sami nasili, ki so jih njihovi uradni in neuradni števni komisari prizadejali Slovencem o prilici ljudskih štej. Koliko tisoč in tisoč naših nezavednih ljudi so vpisali pri Nemci in bali se niso pri tem delu nikakršnih sredstev! Sedaj pa, ko so sprevideli, da se vzbujajo tudi Slovenci, da hočejo tudi naši ljudje gledati na to, da se jim ne zgubi nobena duša, sedaj vpijejo in pisejo o slovenski nemštvosti. Stajerski Slovenci niso nikoli in tudi ne bodo nikoli skušali siliti pravih Nemcev k temu, da se priglasijo kot Slovenci; to se zdi nam kateti se vedno očita pomanjkanje kulture i. dr. nečloveško. **Mi hočemo samo skrbeti za to, da se določi naše pravo število v ponemčenih mestih in tighi.** Stemi številkami bomo stopili po uradnem ljudskem šteju na dan in v marsikaterem kraju boderemo videli, da nemštvilo skoraj nič ni. Po tradicionalnem delu zasebnega ljudskega štejja sedaj mirno čakamo na uradno ljudsko šteje. Strogo boderemo gledali števni komisarjem na prste in izvajali povsod nezprosno najstrožje konsekvence. **Kajti kot drugod, mora tudi razmerje med Slovenci in Nemci v ponemčenih krajih biti enkrat resnično določeno!**

Tepežni dan — na Sveti večer so imeli na Muti Nemci v gostilni pri Leitingerju, kjer so razbili šipe in vrata. Pa ne mislite, da so bile kakšne pijane barabare. Ne! Pri nas je pripresto ljudstvo mirno in pametno. Da se Mata razlikuje od drugih krajev, zato ima gospodske pretepače, kakor je bilo videti lansko zimo v slučaju Draksler. Baje sta ta večer zasledovali Počivavšček večni študent, ki je nam po svojih pretepih in domači muški zdravnik, dva nemška visokošolska ves večer po muških gostilnah. Nazadnje sta ju le dobila pri Leitingerju. Beseda je dala besedo, klofuta klofuta in kmalu so frčale steklenice iz kota v kot. Govorovi se, da bode imela vsa zadeva posledice pri sodišču.

Iz Trbovje. (Volltev župana.) Jutri imamo volitev župana. Volitci vseh treh razredov pričakujemo, da se bodo soglasno volilo dosedanje župana g. nadzornika Gust. Vodusa, že zaradi tega, da se mu izrazi zaupanje in zahvala za dosedanje pozdravljeno delo v blagor in prid občine. Županovati na naši občini, katera steje do 15 tisoč duš, ni lahka stvar, posebno zaradi tega ne, ker se pri nas krijočajo interesi najrazličnejših in gospodarskih si zelo nasprotjujočih slojev. G. Vodusek je dosegel županovat v splošno zadovoljnosten — nekaj klerikalnih kričatev pri nas ne steje — treba je torej, da ostane v interesu občine in njenega predstnika še nadalje župan.

Dve nesreči na Muti sta se prijetili te dni v ondotnih fužinah. Pretekli teden je odtrgalo delavce Sušec na roki prst, v torem je pa zmečkal težko kladivo preddelavcu Jamniku roko.

Umrl je v bolnišnici v Badnu pod Dunajem zapuščen od vsega sveta Igo Kaš, profesor na zasebni gimnaziji. Pokojnik je doma iz Vojnika. Morda se najde prijateljsko pero, katero opisce njegovo pisateljsko delovanje.

Ptujski sejmi so sedaj urejeni tako, da se vrši vsak prvi in tretji toren v mesecu sejim za govejo živino in konje, vsako sredo pa sejim samo za svinje.

Obesil se je v Bezini (konjiški okraj) 45letni tesar Pavel Gučnik. Pogonnik je rad pil.

Uro je hotel rešiti. Pri Veki Nedelji sta podpirala posestnik Zemljic in njegov sin veliko bukev. Ko se je drevo začelo podirati, je opazil 20letni sin, da bo padlo ravno na njegovo skupno zuro. Skočil je po sunčku, toda drevo ga je dobilo in mu razbilo glavo ter zdrobilo eno roko in nogo. Dečko je bil na mestu mrtvev.

V Ptaju se je zarobil gosp. dr. Ferdo Lašč, koncipijent, z gospodino Mičiko Senčarjevo. Vrnila zaročenčema prešrečno častitamo!

Nesramnost nemških železniških uradnikov. Prijatelj našega lista nam piše iz Maribora: V pondeljek, 26. decembra, sem prišel na celoviti glavni kolodvor ter zahteval od ondi službujoče blagajnica vozni listek do Maribora v slovenskem jeziku. Listka sem veden nisem dobil. Blagajnica mi je poročila zabrusila v obraz: »Ich verstehe nicht, ich habe den Namen Ma-

nior noch nie gehört.« Nato mi je obvinila hrbet in odšla. Ker sem moral ostavljati in je brzovlek že stal pripravljen za odhod, sem bil primoran zahtevati vozni listek v nemškem jeziku. Seveda sem ga takoj dobil. Ta dogodek, ki izpričuje, da niso slovenske pritožbe proti provokativnemu postopanju nemških železniških uslužbenec v nasproti Slovencem pri vijiji oblasti prav nič izdale, stavljam v javnost. V gotovi nadi, da se bodo končno za stvar zvezali tudi slovenski poslanec in spregovorili resno besedo na metodajnem mestu.

Primorsko.

Tržaški vandali z dne 4. septembra pred sodiščem. Pred tržaškim sodiščem je bilo 29., 30. in 31. septembra m. l. 16 junakov, ki so 4. septembra skupaj z več drugimi divjali proti vsemu, kar je slovenskega v Trstu. Ko je namreč 4. septembra predredila »Narodna delavska organizacija« izlet s parnikom in Trst se je vzdržnilo na tržaški poulični druh. Posebno so divjali proti »Jadranski banki«, proti »Zivnostienski banki«, in proti »Ljubljanski kreditni banki«, nadalje proti »Trgovsko-obrtni zadruži«. Najhujje pa so razsajali proti kavarni »Minerva« ter prizadejali lastniku škode nad 2000 krom. Obtoženi pa so bili: 21 letni dimnik Alojzij Dudič, 19 letni mehanik Silvij Tagliapietra, 21 letni privatni uradnik Teodor Madritz, 30 letni težak Ivan Torn, 20 letni uradnik Josip Vidali, 21 letni občinski uradnik Albert Leiler, 36 letni Kozma Nuzzi, 15 letni Cesar Ancona, 17 letni priv. uradnik Marij Valle, 15 letni vajenec Viktor Bevilacqua, 18letni Henrik Müller, 18letni Alojzij Morassi, 17letni Gennaro Russo, 19letni čevljarski Henrik Fabris, 36 letni Albert De Santi, pristojen v Benetke in 17letni mesar Marij Juriša. Vsi so bili obtoženi zločina javnega nasilja po § 85 a) b) kaz. zak. posebej pa še Madritz, Müller in De Santi zločina javnega nasilja po § 93 k. z., dalje Valle, Russo, Fabris in De Santi se po § 81. Kot državni pravnik je fungiral prvi drž. pravnik dr. Zencovich, prič je bilo poklicanih 36. Vsi obtoženci taje seveda svojo krivdo. Zelo pametno se zagovarja Dukić, ki pravi, da so vpiili Slovenci sami »abbasso i čavi!« Obsojeni so bili Alojzij Dukić na podlagi § 85 k. z. na 10 mesecev težke ječe s postom in v povračilo stroškov ter v plačilo škode lastniku kavarne Minerva v znesku 1968-50 K. Cesar Ancona po § 85 na 3 mesece težke ječe in povračilo stroškov, Marij Juriša po § 85 na 6 mesecev težke ječe in na izgon iz države, Henrik Fabris po § 81 na 6 mesecev težke ječe, Albert De Santis po § 431 in § 81 na 4 mesece težke ječe in izgon iz države, Marij Juriša po § 431 na en dan izgon. Vsi razen Juriša so bili poleg tega obsojeni tudi na povračilo stroškov, toženci Tagliapietra, Madritz, Torn, Vidali, Leiler, Nuzzi in Valle pa so bili oproščeni. Tako tedaj se je končal ta proces, ki je osvetil z bengalitno lučjo nezorne razmere, v katerih žive tržaški Slovenci.

Zdaj v hlapec. V Pulju je prišlo v torek med očeznanim prevaževalem Jakobom Petarosem in njegovim 46letnim hlapecem Ivanom Jazbičem in Trstu na ulici de prepir, ker se je hlapec upiral svojemu gospodarju. Takrat se je Jazbič molčiče odstranil, če nekaj ur pa je prišel Petarose na stanovanje in zopet izval prepir. Med prepirom pa je potegnil trikrat, stiletom podobno orodje in prizadejal Patarose dve smrtnonevareni rani. Petarose so prepeljali v bolnišnico, kjer je v četrtek umrl, morica pa so tako po izvršenem napadu arretirali na njegovo stanovanje. Petarose zapušča številno rodbino.

Zopet veleizdajniki. Včeraj je preiskala policija v Pulju stanovanja društva »Circolo di cultura« in športnega društva »Eder« ter zaplenila zaznamek članov in več pisem. Tako nato so izvršili hišno preiskavo še pri treh mladih ljudeh. Policija je te tri arretirala in izročila sodišču. Ljudska šteje. Nečudno je, kakake stvari počenjajo Italijani pri ljudskem šteju. Hiji gospodarji pritiskajo na stranke, da morajo vpisati italijanski občevalni jezik, delodajalci silijo svoje delavce, gospodinje svoje služkinje, da se morajo za Italijane oziroma Italijanke pripoznati. A kaj še počenjajo od Italijanov najeti prostovoljni popis

na z željo, da bi ta ugledna glasnika javnega mnenja hrvaškega in češkega ostala tudi v prihodnjem slovenškim stremljenjem tako naklonjena, kar dosegajo.

+ Peerz ni tožil. Z včerajšnjim dнем je potekel dopust, ki ga je šolska oblast dovolila okrajnemu šolskemu nadzorniku in profesorju Peerzu. Ta dopust mu je bil dan, da se opere očitajo, ki so bila javno izrečena proti njemu. Obdolžen je bil škandaloznih dejanj, a ni se upal tožiti. Zdaj naj bi torej zopet nastopil svojo službo. Ker ni tožil, ker se je z ničevo pretezo umaknil obravnati, bi v civilizirani državi pač ne mogel izvrševati svoje službe vsaj dotlej, dokler ni disciplinarna preiskava dograla, kaj je na omenjenih obdolžtvah. Radovalni smo, kaj ukrene šolska oblast.

+ Nix bindisch! Svoječasno je imenoval klerikalni deželni odbor za stavbnega svetnika Nemca Geilhoferja, dasi je bilo za to mesto na razpolago tudi več izborno kvalificiranih slovenskih moči. Ko smo klerikale radi tega imenovanja napadli, so se izgovarjali, da je Geilhofer redek večak v svoji stroki in da je, dasi rojen Nemec, v narodnem oziru docela indifferenten. Kako indifferenten je mož v resnici, se lahko razvidi iz tega le slučaja: Pretekli teden je prinesel magistratni uslužbenec stavbnemu svetniku Geilhoferju plačilni nalog o vojaški taksi. Sprejemno potrdilo je bilo izpolnjeno v slovenskem jeziku. Ko mu je uslužbenec predložil potrdilo, ga je vzel v roke in zlovoljno zmajal z glavo, ko je videl, da je bilo potrdilo izpolnjeno v slovenskem jeziku. Nato je listič obrnil in ko se je prepričal, da je na tej strani nemško besedilo, se mu je razvedril obraz. Vse del se je izpolnil nemški tekst ter se nato podpisal pod nemškim besedilom. Pa bodo klerikale še vedno govorili, da je Geilhofer narodno indifferenten Nemec!

+ K notici »Kočevo razbojništvo« se nam poroča: Avgijev hlev v več nego enem oziru je kočevo mestno župnišče: tolovaji kočeveci v Dolgi vasi so le posnemali dekanove lumbijke v župnišču. Ta dekan — pravcati stric Trebušnik — bi se rad solnčil v milosti kočevskih nacionalcev in je v ta namen kar na svojo pest kaplanu Kopitarju odpovedal — brano. Kaplana se je usmilil neka nemška gospa, pa ne za dolgo. Nevočljivi trebušnik je pritisnil nanjo s tako silo, da je takoj kaplanu odpovedala. (Op. ur.: S kako živo posledico je ta „deveški“ tehtan „pritisnil“ izvestno gospodično, je v Kočeju javna tajnost, katero je nedavno „Grobians“ poredno razkril!) S tem bratoljubnim uspehom pa njegova ljubezen do bližnjega še ni bila izčrpana: grozil je z bojkotom vsaki goštinstvi, ki bi kaplana pogostila! Nacionalne »Gottsheer-Nachrichten« so ga za to precej hvalile: ver hat sich fest ins Zeug gelegt, «pa ne zalez mnogo: kočevo ljudstvo je dekanu že davno obrnilo hrbet in nekaj mesecov družin je šlo los von Boni največ radi dekanja Erkerja. Dekanov vredni pajdaš je suhi kaplan Kravljant, zagrizen Kočevar in alkoholiziran pedagog, ki v soli v Livoldnu tudi mnogočevalni slovenski deci podaja nauk o krščanski ljubezni. S tem človekom se bo treba še posebe prav energično pomeniti.

+ Shod v Mostah. Včeraj se je vršil v Mostah shod, na katerem sta govorila gg. Ribnikar in profesor Reisner. Shod je sprejel rezolucijo, ki pozivlja deželno vlado, naj pošperi razpis občinskih volivitev v Mostah.

+ Iz montaništje službe. C. kr. gorska oskrbnika Josip Kopač in Anton Schneider v Idriji sta imenovana za višja oskrbnika na svojem dosedanjem službenem mestu.

+ Iz srednješolske službe. Učitelj pripravljalnega razreda na c. kr. državni višji realki v Idrij, g. Engelbert Gangl, je bil pomaknjen v dveti činovni razred.

+ Zaspani škoł. V Rokodelskem domu so vprizorili včeraj neko igro in počastil je prireditve celo sam prevzeti knezoškoł ljudljanski. Zgodilo pa se je nekaj posebnega, prav nepričakovanega. Med slavnostnim nagovorom se je upognil prevzetenemu vrat in glava mu je klonila na prsi. Zelo interesantno je moral biti vsekakor, kar je povedal govornik, da je prevzel celo pastirja, ki bi moral imeti vedno odprtne oči, spanec.

+ Ljudsko štetje. Hišni gospodarji ali njih namestniki naj do 3. januarja naznanihce, ki so jih stranke izpolnile, zberi in se prepričajo, če so v redu. Potem naj izpolnijo ovojno polo, ji prilože vse naznanihce z event matičnimi izpiski in naj ob konci potrde, z datumom in podpisom, da ni bila nobena stranka v hiši prezrta. Ovojno polo z naznanihcam vred je na to oddati do 5. januarja v magistratnem ekspeditu.

+ Vellikanski škandal ne počti. Znana pariška prorokovalka je naznanihla, da bo v letosnjem letu zemljane vladala Venera, boginja lju-

bom. Iz tega bi se dočelo sklepati, da moriče leta vse človeštvo žive v ljubezni, da bo vseh ljubljene mnogo zakonov in da so bodo v zakonih, ki niso sredni, razmire zbljajale. A da vladarstvo buganje ljubezni v letosnjem letu ne bo brez izjem, to je pokazal velikanski škandal, ki se je zgodil včeraj dopoldne na ljubljanski pošti. Prišla je tjakaj mlada gospa, žena trgovskega potnika K. V. vestibula jo je njen mož od zadaj napadel. Segel ji je v lašce, ji stregal klobuk in jo vrgel na tla, jo suval z nogami in tolkel po njenem obrazu s pestmi. Mnogočevalno občinstvo je s silo poseglo vmes, a besni mož se ni dal ukrititi. Davil je ženo in še v velikim naporom se je posrečilo, ga odtrgati od nje. Žena se je z izvoščkom odpeljala k svoji starji metri na Dunajski cesti, mož pa je, ko je došlemu policistu povedal svoje ime, sam odšel. Kakor rečeno, je bil škandal nepopisan. Ljubosumni mož je bil nekaj trgovec v Opatiji. Tam se je tudi poročil. Njegova žena je Ljubljankinja, a je živila v Opatiji pri svojem očetu, ki je bil tam vodja hrvatske tiskarne. Poročila se je, ko je bila komaj 16 let starca. Pred kraškim sta se zakonska K. v sporaznjenju ločila. Njiju zakonsko življenje je bilo prav nesrečno, a krivda je obojestranska. Mož je imel svoje velike napade, a imel je tudi vzroke, biti ljubosumen. Tudi po ločitvi ni K. nehal zasledovati svoje ločene žene. Pisal ji je nekaj grozilnih pism in jo končno včeraj dejansko napadel. Ali jo imela boginja Venera na novogleta leta dan takega mačka, da je svoje vladarstvo začela s takim škandalom?

+ Prepovedani živinski sejmi v Ljubljani. Radi kuge na gobcu in parkljiv v klavnicu in v poleg ležečem hlevu in ker razkuženje teh prostorov se ni končano, je živinski sejem to sredo oblastnem prepovedan. Prepovedan je tudi konjski sejem.

+ Zrebanje ljudljanskih sreč. V prostorih mestne blagajne se je vršilo danes dopoldne 46. zrebanje sreč ljudljanskega loterijskega posoja. Predsednik zrebalne komisije je bil vladni komisar g. vladni svetnik vitez Lasehan pl. M. Orlan, člana komisije magistratne svetnika gg. Evgen Lah in dr. Milutin Zarink; zapisnikar je bil c. k. notar g. Ivan Plantan. Ko se je konstatovalo, da so zaklep in pečati zrebalnice nepoškodovani, pričel je deček sirota Stefan Zebnik, gojenec tukajšnjega Marijanšča, dvigati številke. Glavni dobitek z zneski 50.000 K. je zadeba prva dvignjena Števinka 32607; nadalje so zadele večje dobitke naslednje številke in sicer: številka 58167 3000 K., številka 70479 2000 K., številka 12127, 12857, 3038, 2472 in 39782 po 1000 K., številke 47827, 9274, 71515 in 18214 po 600 K., ostalih 788 izzrebanih sreč pa vsaka dobitek 60 K. Dobitki v skupnem znesku 109680 K. zapadajo v izplačilo pri mestni blagajni dne 2. julija letos.

+ Umrl je na Tržaški cesti št. 45 g. Franc Hladnik, znan pod imenom »Amerikanec«. Pogreb bo junih ob 3. popoldne. P. v. m.!

+ Predrani divji loveci. Pred nedavnim časom so opazili na polju bližu Kleč dva dečka, ki sta zasledovala divjadi. Eden je imel s seboj celo lovsko puško. V kratkem času sta zasledila in ustrelila tri zajce ter jih odnesli pri belem dnevu pod predpasnikom domov. Lovska tabova so naznani sodišču.

+ Ljudsko štetje v Postojni. Kot povsed je tudi c. kr. okrajno glavarstvo postojansko nastavilo čestnem komisarjem tu bivajoče »heilovec«, med temi c. kr. davčnega asistenta in pristnega Kočevanja Verderberja. Ža skupno je moral popisati osebe neke hiše. Netaktnost je že bilo, da je služkinjo zaslišavši jo, tikal, naravnost epohalno pa je bilo, ko jo vpraša »kakšni jezik ima?« (občevalni jezik). Deklica, ugodivši poziv, potegne jezik in mu ga počoko, odgovorivši »dečka«. Tablean.

+ Zaspani škoł. V Rokodelskem domu so vprizorili včeraj neko igro in počastil je prireditve celo sam prevzeti knezoškoł ljudljanski. Zgodilo pa se je nekaj posebnega, prav nepričakovanega. Med slavnostnim nagovorom se je upognil prevzetenemu vrat in glava mu je klonila na prsi. Zelo interesantno je moral biti vsekakor, kar je povedal govornik, da je prevzel celo pastirja, ki bi moral imeti vedno odprtne oči, spanec.

+ Ljudsko štetje. Hišni gospodarji ali njih namestniki naj do 3. januarja naznanihce, ki so jih stranke izpolnile, zberi in se prepričajo, če so v redu. Potem naj izpolnijo ovojno polo, ji prilože vse naznanihce z event matičnimi izpiski in naj ob konci potrde, z datumom in podpisom, da ni bila nobena stranka v hiši prezrta. Ovojno polo z naznanihcam vred je na to oddati do 5. januarja v magistratnem ekspeditu.

+ Vellikanski škandal ne počti. Znana pariška prorokovalka je naznanihla, da bo v letosnjem letu zemljane vladala Venera, boginja lju-

pane; Ljubljana 10. K.; A. Člebar, c. kr. dobrodošni predsednik; Ljubljana 10 K.; C. Vetter, Dunaj 30 K.; dr. E. pl. Seidl - Steinitz 10 K.; dekan J. Birjan, Moravče 10 K.; dr. B. Wolf, Elberfeld 160 K.; baron F. Born, Sv. Ana 20 K.

+ V mestni klavnici je bilo od 18. do 25. decembra zaklapanj 82 volov, 6 krov, 4 biki, 295 pršičev, 140 telet, 14 koščunov in 12 kožičkov. Vrh tega je bilo v mesto vpeljano 160 kg mesa.

+ Aretovani tatovi. Pred kratkem je prišel v Ljubljano 18letni hlapec Ignacij Vrtačič iz Pristavice pri Št. Jerneju na Dolenjskem ter se zadržal v nekem izkuhu. V petek včeraj se sestrel z nekim tatom iz Jnžice, s katerim sta potem skupaj prenočila na nekem kozolecu na Zaloški cesti, kjer sta bila v soboto zjutraj aretovana. Pri osebni preiskavi so našli pri Vrtačiču 24 K. denarja, srebrne zepno uro z oklopno verižico in še neko drugo, manjšo srebrno uro z verižico, kakor tudi samokres s 50 patroni. Pri zaslišanju je izpovedal, da je uri ukradel svojemu gospodarju v Stari vasi pri Št. Jerneju, samokres pa, da je kupil. Vrtačiča so oddali sodišču, njegovega tovarisa pa odposlali domov. — 67letni že predkazovanji dñinar Valentijn Kušar iz Jarš se je v soboto ponoči vtihopal v nek hlev na Marije Terezije esti ter tam ukral hlapca Viktorja Vidmarja hlača in telovnik, hlapca Jakoba Erjavevovo oblike, Ivana Vidovića pa hlače in trajeo. Po ovadbi je policija tatu izsledila na Dunajski cesti. Izročili so ga deželnemu sodišču. — V soboto dopoldne je bil zaradi hudo delstva tativine in hudo poškodbe tujega imetja aretovan 23letni hlapec Matija Tomec iz Švice ter pristojnemu sodišču izročen.

+ Vznamenju alkohola. Včeraj popoldne je prišel v frančiškansko cerkev nek 67letni mož ter začel glesno peti, potem se je hotel pa se sleči. Ko so ga ljudje spravili ven, je začel na stopnicah pretepavati nekega urarskega pomočnika, ki ga je zadržal iti nazaj. Mož je potem stražnik odvedel na osrednjo policijsko stražnico, odkoder so ga po legitimnosti odpeljali z izvoščkom na dom. Starčka je bila do tega spravila premočna vinska kapljica.

+ Sirovina. Ko je v soboto včeraj mestni delavec Fran Pregral na Južnem mostu pričigal luči, je skočil k njemu nek prostak 27. pešpolka ter ga zacet pretepavati in zmerjati s »Krainischer Hund«. Na to došla vojaska patrulja in siroveža odvedla v vojašnico. Da se človeka brez vsega poveda na ulici v delu napade, je milo rečeno, že skrajno sirovo.

+ Neusmiljen hlapec. 18letni hlapec Fran Krč iz Suhe pri Kranju je služil pri nekem gospodarju v Limhartovi ulici ter tam vole in konje na razne načine neusmiljeno trpinčil. V soboto popoldne je pa njegov gospodar opazil na prednji konjevi nogi 10 cm dolgo rano, katero mu je zadal Krč z nožem. Po ovadbi je policija neusmiljeneza aretovala in izročila sodišču.

+ Skesan tat. Pred kratkem smo poročali, da je bil trgovec g. Štrupci ukraden 70 K. vreden ročni voziček. Na starega leta dan je pačenčatako spekla veste, da je voziček zopet pripeljal nazaj.

+ Iz Amerike se je včeraj pripeljal 88 Hrvatov.

+ Izgubila je. Vdova Jera Avsecova je izgubila demarnico z manjšo vsoto denarja. — Hotelski uslužbenec je izgubil ročno törbcov, v kateri je imel nekaj viktuvalij. — Nek gospod je izgubil srebrno verižico, ki je imela za obesek tolar sv. Jurja. — Neka dame je izgubila črno booo. — Stotnikova soprona g. Herma Hanelova je izgubila črno booo, vredna 30 K. — Zasebnica Emilija Jevnikarjeva je izgubila borgnino, vreden 16 K.

Društvena naznanila.

+ Sokolov Silvestrov večer. Karov vsako leto, je privabila prireditve Silvestrovega večera tudi 31. t. m. velenje število občinstva v sokolovo telovadnico. Prireditve, ki jo moramo šteeti med najbolj domače in najbolj neprisiljeno je uspela, kakor ni bilo drugače pričakovati, nad vse lepo. Zanimanje, ki vlada za sokolovo prireditve, se je kazalo že dolgo pred začetkom. Več točnosti in malo obzira na druge poesnitke bi tedaj lahko priporočali občinstvu, ne samo za gledališče, marveč tudi za take večere. — Živahno življenje se je razvilo v Sokolovi telovadnici, neumorno je igrala Slov. Filharmonija in mnogo priznanja gosp. Povh in g. Čeplak. — Talerjeva za svoje solonastope, najbolj pa je ugajal duet s plesom, Oskar Straussov »Veseli možidci«, ki sta ga moralata gđ. Thalerjeva in gosp. Povh celo ponoviti. Težavne in precizno izvedene mramornate kipe je občinstvo s pravim umevanjem truda, ki so ga stali naše vole Sokole, viharno pozdravljalo. Ko se je približala polnoč, je izpregorovil starosta Ljubljanskega »Sokola« dr. V. Mur-

i k. Pozdrovil je v prisotnih besedah občinstvo, ki se je v tako mnogobrojnom številu odzvalo vabil ljubljanskega »Sokola« na ta večer, ter nadaljeval: Zopet se je torej za eno leto postaral svet. Nevidni valovi večnosti odnašajo leto 1910. v brezdanje morje preteklosti. Še kratek trenutek sedanosti in to leto nam bo živelno samo še v spominu. Premnogim bo bržkone slab ta spomin, le malokaterim bo dober in vesel, in pred vsemi ne bo vesel Slovencev kot celoti. Slovenski narod je v tem letu trpel kakor je trpel prejšnja leta in že bolj; zadnje leto mu je otežilo težak njegov boj za obstanek. Bolj kakor kdaj prej, mu je v tem letu moralo priti do zavesti, da more iskati in najti ohranitev edinole v samem sebi, v lastnem, cilju svestrem energičen in skrajno požrtvovalnem delu. Kaj je potentakem naravnejše, kakor da je sokolska organizacija, ki ima med vsemi narodnimi organizacijami največ in najbolj, ker temeljno nalogo — nalogu vstvariti kar najširšo in najkrepkejo podlago za sigurno obstoje, razvoj in napredok s tem, da do najvišje mogoče mere razvije in okrepi njegove telesne, hravnostne in duševne moči, — kaj je naravnejše, kakor da je ta organizacija bolj nego kakšno drugo leto napela svoje moči, da si razširi svoj krog ter pritegne k svojemu delu čim več Slovencev in Slovenk, da pa tudi čim globlje po globlu svoje delo. Trud njen ni bil brez uspeha. Stevilo sokolskih društev in odsekov se je dvignilo že na sto, imamo jih za 20. več kakor lani. Stevilo sokolskih društev in odsekov se je povspelo na okroglo 7300, število telovadcev je 2000, število moškega narascenja presega 2000, le žensko je ostalo stanovitno pri lanskem svojem številu, okroglo 1000. Zato pa se je pomnožilo število izvršujočih, torej delavnih članjev na približno sto. Stevilo v sokolski organizaciji združenih oseb se je dvignilo okroglo 1000 oseb. Govornik kaže način na napredok v sokolskem delu, ki so ga javno pokazali župni zleti in zlati njih kronske: celjski sokolski zlet. Tako smo vsaj Sokolstvo biti nekoliko hvaležno letu 1910., ki se nad njim sedaj zgrijajo neizprosnivi valovi časa. Visoko se vzpenjajo nad svojo največjo žrtvijo, vzpenjajo se in pene, ali v sivih pen se dviga svetlo in lahkokrilo novo leto. Iz groba starega leta vstaja novo, iz smrti življenje — teh je to vsega, kar je na tem svetu. Večna izprememba nam vrlada, in optimisti pravijo, da se vrši ta izprememba k boljšemu in vedno boljšemu. Bodimo tudi mi optimisti, zlasti v teh trnovkih, ko veselje in radost prevezata človeška srca in udajmo se veselim nadam in lepim željam: čisto in jasno, srečno in veselo nam vzdi novotočje slovenskemu narodu in žnjem vsem, na zdar! Z alegorijo, predstavljajočo mlado na novo leto, kako mu prožijo roke v veselju upnja Sokoli in kako se mu bližajo s srčem, polnim želja stanovi, se je zaključil oficijalni del večera, katemu je sledila prosta zabava pozno v nastopajoči novi dan, pri kateri je prišlo mlado in staro na svoj račun.

+ Narodna čitalnica v Ljubljani naznanja, da

noči, burko „Mišnico“, kajti v nasprotnem slučaju, če bi se vprizorila resna drama, bi bilo gledišče gotovo kar najslabše obiskano, kar se pa ni takor ne more trditi v tem smislu.

„Mišnico“ sta spisala Aleks. Engel in J. Horst, ki sta gotovo verne učenca Hennequinova, kajti svoja dela ustvarjata popolnoma po njegovem receptu in celo celo osebnost, ki jo strečamo v „Sladkostni rodbinskega življenja“ od Hennequina sama si izposodila, ter jo vdažnila svojemu Vilibaldu Omilcu le s tem razločkom, da se niju petelice svoje žene napije možnosti in energije iz knjige „Kako postanem energičen“, pri Hennequinu pa dobi junak dneva energijo od svojega svaka.

Končni efekt je pri obeh isti, namreč ta, da žena začene puško v koruzo in postane stoprav šele potem žena. Tendenca celega dela je, sklepajte zakone iz ljubezni in moškim daje lep podrek, poročite se, toda ne smete se ozemiti, to je, ne smete postati petelici. Na nekaterih mestih je delo sila zavabno in burkasto, v največ slučajih pa dolgočasno, kar pa ne pride spriče dobrega igranja do veljave. Največ pohvale pač zaslubi ga Danilov. Bila je skozi in skozi na mestu, ter je pogodila žensko z vsemi njeni slabostmi kar najbolje. Priznanje gre tudi ge. Bukšekovi za skrbno mater, ki ima vedno pripravljene roke za svoj materin blagoslov. Seveda manjkati ne sme onega, da se parkrat tudi vreže. Izmed vseh ostalih t. j. g. Verovšek, gdč. Wintrova, g. Bohuslav, g. Molek, gdč Thalerjeva, ga. Iličičeva, g. Skrbnišek, g. Povhe, g. Peček, g. Šimáček, gdč. Zupančičeva ter gdč. Rakarjeva, ki so bili vsi razmerno prav dobrski, zasluži g. Danilo edini pohvalo, kajti igral in znal je svojo vlogo tako izvrstno, da je povzročil nad vsemu pavzo, in ne vemo, kako bi se razvrlala, če bi mu ne prisločil bistromu g. Povhe na pomoč ter mu tako ne pomagal iz zadrege. Režija je bila točna. Občinstvo se je prav od srca smejalo debelim dovtipom in je sprejelo delo proti zasljenju z navdušenjem.

Koncert „Slov. Filharmonije“.

Snoči, 1. prosinca 1911 se je vršil v veliki dvorani hotela „Union“ prvi veliki ljudski koncert z izkuščno zabavnim vzporedom. Vse točke so bile vzele iz našega operetnega repertoarja in žele priznanje, kajti „Slov. Filharmonija“ jih je izborno izvajala in častitati ji moramo na globokih simpatijah, ki jih vživa med Ljubljancami. Največ pozornosti izmed vseh točk je doživel „Veseli kvartet“ za oboe, klarinet, fagot in rog izvajajo po gg. Cimli, Trinota, Fišnar in Luderer. „Veseli kvartet“ vsebuje potpuri veselih poskočnic, hitrih polk in druge take säre in ker je bil tudi naslovu najprimernejše izvajajo, izval je kar največ navdušenja in veselega razpoloženja. Oče temu kvartetu je komponist Krönter. Poleg te točke so bili na vzporedu valčki, ali potpurji, ali posamezne anje iz operet Lehar „Knečna“, Fall „Ločena žena“, Strauss „Valčkov čar“ in „Hrabi vojak“, Kalman „Jesenški manevar“, Zielner „Cenilec“, Sidney Jones „Geisha“, Terdi „Traviata“. Oifenbach „Orfej v peku“, ter Lcharjev valček „Ciganska ljubezen“ in Moreno potpuri „Brze iskre“. Koncert je bil tako dobro obiskan, občinstvo se je izborni zavabovalo, gosp. kapelnik Czajnek pa je imel pred seboj najboljše polje in vsak klas na tem bujnjem polju je obrodil začeljeni sad.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebinska januarska zvezka: 1. Oton Zupančič: Zdravica. — Revija. 2. Rado Murnik: Hči grofa Blagaja. (Dalje prih.) 3. Engelbert Gangl: Sonata o življenu. 4. C. Golar: Cebelarjev greh. 5. Pastuškin: Križev pot Petra Kupljenika. (Dalje prihondjič.) 6. Dr. K. Štrekelj: O nekaterih pobijanilih pravilih slovenske pisave. 7. Fran Milčinski: Upokojeni rodoljub. 8. Janko Glaser: Razpoloženje. 9. Književna poročila. Ivan Čankar: Dr. Alojzij Krajgher, Školjka. — Fr. Kobal: E. Kristan. Samosvoj. — Dr. A. Dolar: Dr. V. Karun, Spake. — Dr. K. Štrekelj: Ivan Grafenauer. Iz Kastelčeve zapuščine. (Konec prih.) — C. Golar: A. Medved. Slovenske legende. — W.: Janko Mlakar. Trebušnik na slovenskem jugu. — Ante Beg. Narodni kataster Koroške. — Dr. Gvidon Sajovic. Slovenski sokolski koledar. — Jos. Wester: Dr. Mihovil Mandić. Povijest okupacije Bosne in Hercegovine. — »Lidové Noviny«. — A. Debeljak: F. T. Marinetti. Mašarka le Futuriste.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnavne pred okrajnim sodiščem.

Nepazljiva mati. Šivilja Frančiška Pengov je svojega še ne tri leta starega otroka pustila iz stanovanja. Otrok se je sam sprehajal po ulicah. Lahko bi se mu bila prizpetila velika nesreča, če bi ga ne bil vzel v svoje varstvo

močni policijski stražnik, ki je po dolges iskanje našel Franciška Pengov in ji izročil otroka. Obtoženka se zagovarja s tem, da ne more steti za svojim otrokom, ker ima samo eno nogo. Vsled te okolnosti in pa vsled njene rovnosti jo je sodišče obsođilo samo 2 K globe.

Ugrizljiv pes. Zadnjič smo poročali, da je ugriznil pes iz ljubljanske predilnice Dalmatinca Rajković v nogu in je ta zahteval 100 K odškodnine. V svrhu agnosiranja psa se je razprava preložila. 31. decembra se je vršilo nadaljevanje in čuvaj predilnice, po čigar krividi je ušel pes na cesto, je bil obsojen na 10 K globe, poleg tega pa mora plačati Rajković 10 K za bolečine, ker se je izkazalo, da je bila letega poškoda celo lahka. Po razglasitvi sodbe je začel Rajković rentaciti in zahtevali sto kron, pa seveda ni nič opravil.

Nasilen pijanec. Nedavno sta pila v neki gostilni Janez Bizjan in delavec Tine Svolšak. Pri tem se ga je bil Bizjan tako nastkal, da je komaj krevsal proti domu. Dobil pa je nekega Janeza Pavliča, kateremu je razrezal klobuk. Nato je pobil pri hiši Franca Pavliča šipe. Tudi posestniku Nikolaju Selanu je pobil 6 šip. Naposled pa je še nekega Josipa Oblakanil na hrbitu. Vsi oskodbenci si teh Bizjanovih dejanj ne morejo razlagati, kej niso žnjimi bili nikdar v sovraštvu. Priča Svolšak potrdi, da je bil Bizjan res tako pijan, da ni vedel kaj dela. Vsled tega je umevno, da Bizjan teh dejanj ni storil v hudobnosti ali v jezi. Zato tudi ne pade nanj nikaka krivida in sodišče ga je oprostilo.

Brezskrbnost. Nedavno je šla neka Marijana Ovijac od doma po mleko. V hiši pa je pustila pri zakajeni peči svoje male otroke. Ko so bili otroci sami doma, so se vnele na peci cunje in kmalu je bila vsa hiša polna dima. Nastala je velika nevarnost, da se otroci zaduše in da začne goreti hiša. V zadnjem trenotku je prišla mati domov in poklicala na pomoč Janeza Kosmača in Franca Šuštarja, ki sta ogenj pogasila ter rešila otroke. Ovijaca je bila vsled tega tožena, da je udarila z metlo svojo tašco Uršo Ovijac. Obojena je bila na 24 ur zapora.

Nasilenost. Neki Janez Šuštar je šel v družbi Martina Urana po cesti v Gameljne. Na cesti v bližini mostu čez Gameljščico, jima pride nasproti neki Fran Sevc. Ta pocuka v šali Šuštarja za suknič, nakar ga slednji s tako silo udari, da se je zvrnil čez škarpo in se poskodoval. Šuštar je bil obsojen na 48 ur.

Razne stvari.

• Goethe in Schiller — dva dolgočasna gospoda. Najnoviježi zvezek revije „Deutsche Rundschau“ prijavlja spominne barona Eglofsteina, ki je dolgo let živel v Weimarju in cigar starci mati je dobro poznala Goetheja in Schillerja. Ta stara gospa, sopoga generala Eglofsteina, se je nekoč izrazila: Vedno se navdušujete za Goetheja in Schillerja. Jaz sem ju dobra poznala in rečem vam, to sta bila najdolgočasnejša patrona vsega sveta. Domača zabava pri Goetheju so bile tako strahovito dolgočasne, da si tega nihče ne more predstavljati.

* Maša na strelji. V Canterburyju na Angliščem je stara stolna cerkev. V tej cerkvi je bil pred altarjem leta 1170. umorjen Tomaž Becket, znani z imenom sveti Tomaž Canterbury. Ker so stolpi te cerkve vsled starosti postali jako slabi, jih je bilo treba temeljito prenoviti. Zdaj je delo končano. Nadškofi je na strelji stare stolne cerkve sklical shod, je na strelji daroval mašo in potem blagoslovil novi stolp.

* Nevarnega vlonilca so zapri v Gradcu. Izvršil je v Gradcu, v Ljubljani in v drugih krajinah celo vrsto vlonov in mnogo ukradel. Ko so ga na graškem kolodvoru prijeli, se je hotel braniti z revolverjem, a redarji so ga premagali in ga uklenili. Vlonilec se imenuje Maček. Mož je leta 1908. pogrenil iz blaznice v Felhofu pri Gradcu in je in je tedaj na Nemškem in v Avstriji živel od samih vlonov.

* Borba za poročni prstan. V New-Jerseyu v Ameriki je nastalo novo nemško društvo, ki ima že nad 1000 članic. To društvo ima nalogo, voditi boj proti tistem zakonskim možem, ki radi nosijo poročni prstan — v žepu. Varujmo svoje hčere pred poročnimi moškimi, ki se izdajajo za samec!

— to je parola novega društva. To društvo zahteva, naj se izda postavo, da bo sodnisko kaznovan z globo do 5000 dolarjev ali tudi z jeko do dveh let, kdor bi poročni prstan nosil v žepu. Ne dvomimo, da bo ta izgled posnemalo tudi evropsko ženstvo.

Po stavno se mora določiti, da je vsak zakonski mož dolžan nositi poročni prstan na roki, tako da se ne bo več mogel izdajati za samec. Naše mnenje je, da bi bilo še najbolje posnemati zamorce: Vsak zakonski mož naj nosi poročni prstan na nosu. S tem bo ženam še bolj ko sedaj mogoče voditi svoje može za — nos.

* Estrada se je začela. V Njuni Ljubljani se je počela estrada, na kateri je bilo takih 500 oseb, ki se gledali neko prireditve. Osebe so bile takoj hitre, triindvajset je težko ranjenih, nešteto drugih pa lahko poskodovali.

* Kotara. V Bari je prišla na Silvestrov dan la Taranta v nemirljiva vest, da so labrhni tam nemiri, ker se prebivalstvo ne mara podvreti higijskim predpisom, ki jih je izdal oblast gledje na razširjenje kolere. Le z uporabo sile je bilo mogoče napraviti zopet red.

* Carnegie za Nemčijo. Sedaj je napravil Carnegie tudi za Nemčijo ustanovo v znesku poludrugega milijona dolarjev za one, ki so rešili komu življenje ožiroma za njih vdove in sirote. Sam cesar je prevzel protektorat nad ustanovo. V prvih vrtih so poklicani dobiti to ustanovo gasilci, zdravnik, in taki, ki imajo po svojem poklicu večkrat priložnost zastaviti svoje življenje za blaginjo drugih. „Lokalanzeiger“ poroča, da se je bil obrnjal ameriški poslanik Hill osebno do cesarja zaradi te ustanove, in ko je izvedel, da hoče prevzeti cesar sam protektorat, je izročil Carnegie omenjeno vsočo civilnemu kabinetu, ki bo imel tudi upravo ustanove.

Telefonska in državljana poročila.

Nemško divjaštvo v Kočevju.

Ribnica, 2. januarja. Po veste, ki so došle semkaj iz Kočevja, so včeraj Nemci zopet dejansko napadli Slovence. Kaplana Kopitarja so maledane ubili. Podrobnosti, ki se pripovedujejo o tem napadu, so tako grozne, da jim naravnost ni mogoče verjeti. Ali skrbna deželna vlada ne bo ničesar storila v varstvu ugroženih kočevskih Slovencev!

Ceško-nemška pogajanja.

Praga, 2. januarja. Danes dopoldan so se vršile pri najvišjem deželnem maršalu konference voditeljev strank, ki so inele za predmet zopetno otvoritev češko-nemških pogajanj. Na tej konferenci naj se doseže kompromis, na podlagi katerega naj se določi dnevni red za češki deželni zbor. Češki deželni zbor se naj skliče v tem slinčaju 10. januarja, zato se polaga veliko vožnost na ta kompromisna pogajanja. Od njih je odvisen ves notranjopolitičen položaj. Popoldan se snidejo češki in nemški poslanci k skupni seji, da o uspehih definitivno sklepajo.

Dunaj, 2. januarja. Danes krožijo po Dunaju vesti, da v slučaju, da se v Pragi pogajanja ponesrečijo, ne bo mogel biti sklican češki deželni zbor, kar bi imelo še nadalje za posledico, da bi bila celo akcija Bienertha, ustvariti novo večino na podlagi dosegle sprave, ponesrečena. V tem slučaju bi bil Bienerth primoran konstruirati uradniški kabinet, kar bi imelo nadalje za posledico razpust državnega zbora.

Dunaj, 2. januarja. Današnji jutranji list »Morgen« se bavi z vprašanjem češko-nemške sprave in podarja, da je vsa Bienerthova akcija končana, če se ne posrečijo posvetovanja. V tem slučaju se ventilira, da bo Gantsch poverjen s sestavo novega kabimenta.

Cesar bolan.

Dunaj, 2. januarja. Snoči se je zdravstveno stanje cesarjevo poslabšalo. Cesar se je mudil ves dan v Schönbrunnu in ima lahko nahod, ki ga je dobil vsled prehlajenja pred par dnevi. Zaradi cesarjeve bolezni so izostali v Schönbrunnu tudi običajni vzprejemi nadvojvod, ki so prishi čestitati k novemu letu ter so se odpovedale za danes tudi splošne avdijence in skupni družinski diner. Vendar je zdravstveno stanje cesarjevo še dokaj dobro, kar spričuje, da se jutrišnje avdijence niso odpovedale in da se peta cesar s svojimi navadnimi opravki.

Smrt aviatika.

Los Angeles, 2. januarja. Ameriški zrakoplovec H. O. X. Y., ki je dosegel rekord v višinskem valetu, ter se dvignil 3497 m visoko, se je smrtno ponesrečil. Padel je s svojim aeroplano iz višine 250 m in aeroplana ga je strahovito razmesarjenega kopala pod seboj.

Prestolonaslednik zopet v Budimpešti.

Budimpešta, 2. januarja. Ogrski ministrski predsednik se je izrazil napram nekaterim merodajnim osebam, da načerava prestolonaslednik Ferdinand zopet priti v kratkem v Budimpešto in da se hoče udeležiti trijedrinskih izrazov za sočutja, da se kakorkoli spomnil naše hčice v teh težkih dneh najhvaljenejši. Bog povrni!

• Hotel kralj Peter v Rimu. v Belgradu, 2. januarja. V belgradskih krogih, ki so v etih dneh v dvorcu, se diti več, da se napoti kralj Peter 10. februarja na posete v Rim od kadar odpotuje potem v Pariz.

Ministrski kabinet na Španskem.

Madrid, 2. januarja. Ministrski predsednik Canelejas je podal kralju demisijo celokupnega ministarstva. Kralj je odstopivšega ministarskega predsednika Canelejas poveril z zopetno sestavo novega kabinetata. Canelejas je to misijo sprejel izjavila pa da bo trdno vstrajal na svoji dosedanjih politikih.

Kontarafavelucija na Portugalskem.

Kelvorau, 2. januarja. Po poročilih, ki jih je prejel nek uradnik tukajnjega portugalskega poslanstva, je položaj v Lisaboni in na celotnem Portugalskem zelo opalen. Povablja se v najnovješem času celo med častniki velik odpor proti sedanji vladi. Po lisabonskih ulicah so se pojavili ljudje najnižjih slojev in bere se jim raz obraže skrajna nezadovoljnost in odločnost. Politični krogovi so v velikih skrbih zlasti ker se ne zanašajo niti več na vojaštvo. V velikih industrijskih centrih izražajo delavski sloji povsod svojo nezadovoljnost. V ministru samem ne vladajo sporazumljene in edinstvene.

Ministrski kabinet na Španskem.

Madrid, 2. januarja. Ministrski predsednik Canelejas je podal kralju demisijo celokupnega ministarstva. Kralj je odstopivšega ministarskega predsednika Canelejas poveril z zopetno sestavo novega kabinetata. Canelejas je to misijo sprejel izjavila pa da bo trdno vstrajal na svoji dosedanjih politikih.

• Žitne cene v Budimpešti.

Dne 1. januarja 1911.

Torek.

Pšenica za april 1911 . . . za 50 kg 11.07

za oktober 1911 . . . za 50 kg 10.65

Rž za april 1911 . . . za 50 kg 5.61

Koruz za maj 1911 . . . za 50 kg 5.61

Oves za april 1911 . . . za 50 kg 8.42

Efekti.

5 vin. višje.

Metropolitano.

Ljubljanska kreditna banke . . . 435 — 488

Stanovanje

s 3 ali 4 sobami išče mirna stranka brez otrok v mestu ali bližini za februarjev termin. — Ponudbe se posijo pod „Stranka št. 10“, Ljubljana, poštno ležeče 4350

V „vili Pavšič“ v Zg. Šiški
se odda s 1. februarjem 1911 lepo, moderno

stanovanje.

Najfinejše 3957

vino Vermouth

preda na debelo po nizki ceni
F. CASCIO

Ljubljana, Lingarjeva ulica št. 1, za škofijo.

Prodajalna

se odda na Starem trgu št. 20
za februar. — Več se izve pri hišni
oskrbi ci. 13

I K O
I K O
I K O

Najboljša uro
sedanjosti:

zlatu, srebrnu, tiso, nikelijusnu
in jekleno se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švicl.

I K O
I K O
I K O

Drože (kvaz)

iz tovarne

vinskega cveta in drož

v Račjem (Štajersko) 249

priporočamo vsakemu, ker se obta kot najboljše in najbrzejše znače.

Poslovodja

za podružnico v Škofji Loki išče tvrdka

F. Dolenz, Kranj

trgovina z mešanim blagom.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike . . .

Primož Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 68 cm in široka 56 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v

NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!

Za predpust!

Ako hočete preskrbeti repih, dobrih in koristnih daril, oglej si novo urejeno prodajalnico

Antona Šarca

kjer dobiš vsega v izobilu, kakor platna za rjohe, bombazine, švicarskih vezenin, vsakovrstnega lepega, doma izdelanega perila, nogavic, posebno **Žepnih robcev** v največji izbiri po zelo nizkih cenah. 3318

Opreme za neveste.

Pripreča se novo higienično urejena pralnica in likalnica.

Po pošti poslano perilo se vrne v kratkem času.

Ne segaj v tujino, ker dobiš dobro doma!

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob in pribitkinami v sredini mesta išče se za februarjev ali majev termin. Ponudbe naj se blagovalijo poslati na uprav. „Sl. Naroda“ „Lepo stanovanje 1000“. 14

Capljeno in divje truje, retje zadne drevje, visoko in nizko, dobeljata, divjake jabolkeve, hrastove, kultine, ducin, vrbove potaknjence (sadeže) in copice raznih sadnih vrst prodaja po nizkih cenah

Ant. Kupčič, ekonom,
posta Ptujska gora, Štajersko.

Ženitna ponudba.

Državni uradnik se želi sposnati v svrhu ženitve s tedno, izobrazeno gospico v starosti do 30 let. Želi se veček premoženja, vendar to ni pogoj. Pisma z natančnimi podatki pod Silvestrovčevor na upravnitvo „Slovenskega Naroda“. 11

Prodaja vina

Podpisani prodam 10

200 hektolitrov belega vina

lastnega pridelka, ki leži pri gorici v Halozah, in je od leta 1909 in 1910 ter je prav okusno in cen.

S spoštovanjem

Janez Woisk,
vinogradnik v Ptuju.

Liniment. Capsici comp.

Nadomestilo za

PAIN-EXPELLER s sidrom

priznano izberko, bolečine tolazeče in odvajajoče mazilo ob preklejanju itd. po 80 fl., N 1-60 in 2— se dobiva v vseh lekarinah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jem lejo le originalne steklenice v škatlicah z našo pravstveno znakom „sidrom“, potem je vsakdo prepirčan, da je dobil originalni izdelek.

Dr. Richterjeva lekarna

pri „Zlatem levu“

v Pragi, Eliščina 2. 5 nov.

sesalke za gnojnice

kakor vse druge poljedelske stroje v najnovejši in najboljši konstrukciji.

parilnike za klajo

transportable štedilnike s kotli

sirove ali emailirane. 216

slamoreznice, reporeznice

stroje — drobilnike

zastopniki in razprodajalci so tukaj

Ph. Mayfarth & Co.

Dunaj II., Taborstraße 17.

Zahvaljujte obsežne cenike zaston in poštni prost.

Zastopniki in razprodajalci so tukaj

Prodajalka

starejša, s kavcijo, katere je izvirjena v prodaji oblike ter razume vodstvo in gospodinjstvo, dobi dober prostor proti proviziji. — Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Kavcijo“. 4356

V kinematografu „Ideal“
so dobili darila:

1. štev. 193. G. Rženik Fran, Dunajska cesta štev. 46.

2. štev. 148. G. Dragoljub Todorovič, dijak v Mahrovi šoli.

3. Serija 5073, štev. 103. G. Gale Barbara, Radeckega cesta št. 1.

4. Serija K 880, štev. 367. G. Mihi Alojzij, dijak II. drž. gimnazije.

5. Dljačko darilo št. 19. G. N. Koch, dijak na c. kr. realki.

trgovina

na prometnem prostoru se radi rodbinski razmer takoj odda.

Ponudbe se blagovljivo poslati na uprav. »S. ov. Naroda« pod šifro št. 8.

Kavarna „LEON“

na Starem trgu št. 30
je kakor navadno
vso noč odprta.

Za obilen obisk se priporočata

Leon in Fani Pogačnik.

Dobro idoča

gostilna

s posestvom in gospodarskimi poslopij, lepim vrom itd. se da na Savi pri Jesenicah

takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne.

Natančnejša pojava-nila daje za-stopstvo Góško pivovarne na Jesenicah. 4234

Velika zaloga

domačih in tovarniških čevljev

Naročila po meri se izvršujejo točno in solidno v lastni delavnici.

MATEJ OBLAK, Kongresni trg št. 6.

St. 41.701.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznana, da je c. kr. deželna vlada z razpisom z dne 27. decembra 1910, št. 32.250 zaradi kuge na parkljih in gobcu, ki se je iz Bosne v Ljubljano zanesla, živinske sejme v Ljubljani do daljne odrede prepovedala.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 30. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik Laschan, l. r.

4363

Zimsko blago

zadari minule sezije pod vsako ceno!

in to: izgotovljene obleke, zimske in športne sukne, kratki kožuh (mikado), mestni in potni kožuh ter konfekcija za dame.

Angleško skladische oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

V založbi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

ravnokar izšlo:

Slavoj Klepec

Zbirka slovenskih citatov in aforizmov

broširana K 2.50, vezana K 3.50

po pošti 20 vinarjev več.

Z veslo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov

in citatov iz slovenske književnosti, zakaj v njej se zrcali mišljenje in čustvovanje odličnih slovenskih pisateljev, mislecev in pesnikov.

„Aforizmi in citati“ niso, da bi jih čitatelj prebral zdreams; ali pomalem uživanja podajajo čvrsto duševno hrano,

zlasti ker odpirajo širok pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od

Prešernovih časov do današnjih dni. Tukaj so zbrane razneter dragocenosti, ki

bi bile na čast tudi vsakemu velikemu narodu.

4370

Dobiva se v vseh boljih knjigarnah ali naravnost iz založbe

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Privatni plesni pouk v veliki dvorani hotela „Union“.

V ponedeljek, 2. januarja prične novi predpustni tečaj za nadaljnje plesno izvežbanje in sicer z nastopnimi plesi: »Les Lanciers«, »La Sirene« (novo), »Universelle« valček z figurami, »Dancing«, »Pas d'Espagne«, »Valček a troisek« in drugi.

Najlepši sestanek dobre družbe.

NB: Na željo posebni pouk vsak dan in vsako uro v hiši ali v družbenih prostorih.

Pojasnila se dajejo vsak dan od 11.—12. ure dop. ter od 2.—3. popoldne v hotelu „pri Slonu“ soba št. 73.

Vdani

Giulio Morterra,
avtorizirani plesni učitelj.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljavem od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (juž. žol.)

7-04 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
7-28 zjutraj: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Tolpice, Kočevoje.
9-12 dopoldne: Osebni vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj j. k., Linc, Prago, Draždane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolin.
11-40 dopoldne: Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.
1-32 popoldne: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Tolpice, Kočevoje.
3-30 popoldne: Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.
6-35 zvečer: Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolin, Düsseldorf, Vlissingen, Tržič.
7-40 zvečer: Osebni vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevoje.
10-10 ponoči: Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.
11— ponoči: Mešanec v Kamnik le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Hotel „Bellevue“.

Vsem p. n. gg. naročnikom, odjemalcem in gostom ter prijateljem in znancem želiva

srečno in veselo

novo leto!

Alojzij in Ana Zajec
vinotržec v Sp. Šiški.

ZAS Legbartov

KOLEDAR ZA RMETOVALCA
1911 je ravnokar izšel.

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letosjni koledar **IZBORNO LANSKO VSEBINO**. Koledar je seve priznan za leto 1911 in ima novi zapisnik. Vezan je kot navadno v močno usnjeno imitacijo in je z ozirom na gornjo opazko cena znižana in stane koledar le **1 kruno s pošto 1-10 K.**

Pri 10 iztisih se eden navrže. Naroča se pri založništvu

IVAN BONAČ v Ljubljani.
Denar se latko v znamkah določuje.

Ženitna ponudba.

Mlad, trg. naobražen mož, z lepim premoženjem, plene-nega značaja ter lepe postave, se želi v surho takojšnje ženitve seganiti s samostojno, zavedno Slovensko, gospicjo ali mlado vdovo, četudi zadnja z malim, ljubkim otrokom, katera bi imela veselje do trgovine in gospodinjstva.

Želi se od 20 do 30 tisoč kron premoženja v gotovini ali realiteti, s katerim bi pripomog a k prevzetju neke že stare, dobro ipeljane veetrgovine, v središču večjega mesta na So. Štajerskem — Cenjene dopise, če mogoče s sliko, katera se vrne naj se blagovoljno uposlati na upravo „Sl. Naroda“ pod šifro: „Moja prva in zadnja anonsa je Tvoje in moje sreče kovač!“ Tajnost zajamčena! Anonimna pišma se ne sprejmejo.

Oklic.

V konkurno maso **Stefana Berliska**, bivšega trgovca v Črnom vrhu nad Idrijo, spadajoča zaloga blaga, namreč manufakturnega blaga, sodno cenjenega na K 1374-11
galanterije in drobnarije 714-34
špecerijskega blaga 543-16

skupaj sodno cenjenega na K 2631-61

prodala se bode ofertnim potom kakor stoji in leži.

Konkurzna masa ne prevzame nobenega jamstva za kakovost ali količino blaga.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadnjem, vložiti je pri podpisnemu upravitelju konkurne mase **najkasneje do vštetega 15. januarja 1911.** in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani do vštetega 1. februarja 1911.

Pod cenično vrednostjo se blago ne proda.

Konkurzna masa ni vezana na najvišjo ponudbo ter si pridržuje pravico, da sme vložene ponudbe sprejeti ali odkloniti, ne oziraje se na njih visokost.

Ponudnik, čigar ponudba je sprejeta, mora takoj plačati kupnino, kakor hitro prejme naznanilo, da se je sprejela njegova ponudba.

Ako bi le-ta ne plačal kupnine tekom enega tedna po prejemu naznanila, zapade založeni vadji v korist konkurne mase, ki je tudi upravičena odstopiti od kupne pogodbe.

Po plačilu kupnine mora kupec prodano zalogo prevzeti in odstraniti tekom 8 dni.

Inventarski zapisnik leži na vpogled pri c. kr. okrajnem sodišču v Idriji.

Na prodaj stavljene predmete razkaže na željo upravitelj konkurne mase, ki daje tudi sicer vsa potrebna pojasnila.

V Idriji, dne 31. decembra 1910.

Alojzij Pegan

c. kr. notar

kot začasni upravitelj konkurne mase
Štefana Berliska.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica štev. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7

z družena s

trgovina s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
... komptoarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ...

načoljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastiran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma, barvasti papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpriprostejših do najfinjejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.

Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.

Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpriprostejše in najfinje, črne, vijolčaste in barvaste.

Šolske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora v vseh velikostih, za dame in za gospode, za navadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.

Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

----- vseh sistemov -----

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture, trgovska pisma itd. itd.